

SỞ GIÁO DỤC & ĐÀO TẠO HẢI DƯƠNG THTP CHUYÊN NGUYỄN TRÃI	KÌ THI THỬ THPT QUỐC GIA LẦN I Năm học 2019 - 2020 Lớp 12 Môn: Ngữ văn <i>Thời gian làm bài: 120 phút</i> <i>(không kể thời gian giao đề)</i> <i>(Đề thi có 02 trang)</i> Ngày thi: 07 tháng 9 năm 2019
--	---

I. PHẦN I: ĐỌC-HIỂU (3.0 điểm)

Đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu:

“Vì thế, điều quan trọng các bạn cần nhận ra là chúng ta phải học hỏi cả trong những lúc mọi chuyện đều suôn sẻ. Làm thế nào ta có thể làm được điều đó? Bằng cách thường xuyên suy ngẫm về những lúc khó khăn, khi ta phải chịu đựng đau khổ, khi ta bị suy sụp tinh thần, khi mọi thứ dường như chống lại ta - bởi vì chỉ có những thời kì khó khăn mới mang lại cho ta những bài học tốt nhất.

Một câu tục ngữ cổ đã nói: “Khi giàu có bạn hãy nhớ lại khoảng thời gian mình còn nghèo khó”.

Một lần nọ, khi hai người trợ lý của Thomas Edison chán nản nói: “Chúng tôi đã làm thí nghiệm đến 700 lần, thế mà vẫn chưa có được câu trả lời. Chúng tôi đã thất bại”. Edison trả lời: “Không đâu các bạn của tôi ơi, các bạn không thất bại đâu vì chúng ta đã biết rõ vấn đề này hơn bất kỳ người nào trên thế gian này. Chúng ta đang tiến rất gần đến việc tìm ra lời giải đáp bởi vì giờ đây ta đã biết được đến 700 cách mà ta không nên làm. Đừng gọi đó là lỗi lầm. Hãy gọi đó là “sự rèn luyện”.

“Thất bại duy nhất trong cuộc đời một con người là đã sống mà không học hỏi.”

Giờ thì tôi hi vọng các bạn có thể hiểu được giá trị đích thực của những thời kỳ khó khăn, giá trị của thất bại. Thật ra, giá trị của thất bại cao hơn hẳn giá trị của sự thành công.”

(Trích “Dám thất bại” - Billi P.S. Lim - NXB Trẻ- 2012)

Câu 1: Tác giả đã chỉ ra cách thức nào để ta có thể học hỏi ngay cả lúc mọi chuyện đều suôn sẻ? *(0.5 điểm)*

Câu 2: Mục đích của tác giả khi nêu lên câu chuyện về nhà bác học Thomas Edison trong đoạn trích? *(0.5 điểm)*

Câu 3: Anh chị hiểu thế nào về ý nghĩa của khái niệm “sự rèn luyện” khi Edison dùng nó để gọi sự thất bại? *(1.0 điểm)*

Câu 4: Anh chị có đồng tình với ý kiến: “*Thất bại duy nhất trong cuộc đời một con người là đã sống mà không học hỏi*”? Vì sao? (1.0 điểm)

II. PHẦN II: LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1: (2.0 điểm)

Từ văn bản trên, anh chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về *giá trị của sự thất bại*.

Câu 2: (5.0 điểm)

Cảm nhận đoạn thơ sau trong đoạn trích “**Việt Bắc**” của Tố Hữu (SGK Ngữ văn 12, Cơ bản, tập 1):

*“Ta về mình có nhớ ta
Ta về, ta nhớ những hoa cùng người,
Rừng xanh hoa chuối đỏ tươi
Đèo cao nắng ánh dao gài thắt lưng.
Ngày xuân mơ nở trắng rừng
Nhớ người đan nón chuốt từng sợi giang.
Ve kêu rừng phách đổ vàng
Nhớ cô em gái hái măng một mình.
Rừng thu trăng rọi hòa bình
Nhớ ai tiếng hát ân tình thủy chung.”*

Từ đó, anh/ chị hãy rút ra nhận xét về về biểu hiện của chất trữ tình - chính trị của thơ Tố Hữu được biểu hiện qua đoạn trích.

===== Hết =====

Họ và tên thí sinh:Số báo danh.....

Chữ ký giám thị 1:Chữ ký giám thị 2

ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ THI NĂNG KHIẾU LẦN I

Môn: Ngữ văn

Phần/ Câu	Nội dung	Điểm
I	ĐỌC HIỂU	3,0
1	Nhà văn đã chỉ ra cách để học hỏi ngay cả khi thất bại: Thường xuyên suy ngẫm về những lúc khó khăn, khi ta phải chịu đựng đau khổ, khi ta bị suy sụp tinh thần, khi mọi thứ dường như chống lại ta - bởi vì chỉ có những thời kì khó khăn mới mang lại cho ta những bài học tốt nhất.	0,5
2	Mục đích của câu chuyện về nhà bác học Edison là để làm rõ cho quan điểm mỗi chúng ta cần học hỏi ngay cả khi thất bại và đôi khi thất bại có giá trị ngang với thành công.	0,5
3	Sự rèn luyện trong câu nói của Edison có ý nghĩa là chỉ tác dụng của sự thất bại: Thất bại cho ta cơ hội học hỏi, loại bỏ được những cách thức sai lầm trong hành động để tới gần hơn với cách thức đúng để đến được cái đích mình đặt ra.	1.0
4	-HS cơ bản bày tỏ sự đồng tình với ý kiến. -Lí giải: + Không học hỏi, con người sẽ không tích lũy được tri thức, kĩ năng, kinh nghiệm để giải quyết mọi công việc, nhiệm vụ trên hành trình chinh phục mục tiêu. + Không học hỏi, con người sẽ không có cơ hội trải nghiệm để rút ra bài học quý giá để thành công. + Không có tinh thần học hỏi con người sẽ không thể có cái nhìn tích cực, thấu đáo về thất bại, sẽ dễ nhụt chí, sừng lòng trước khó khăn, thử thách.	0.25 0.75
II	LÀM VĂN	7,0
	Viết đoạn văn bàn về giá trị của sự thất bại trong cuộc sống.	2,0

1	a. Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn (diễn dịch, quy nạp, tổng - phân - hợp, song hành hoặc móc xích); đảm bảo dung lượng (khoảng 200 chữ).	0,25
	b. Xác định đúng và nêu được vấn đề nghị luận: <i>giá trị của sự thất bại</i> .	0,25
	c. Triển khai vấn đề nghị luận: HS lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng cần đảm bảo các ý sau: +Thất bại giúp con người nhận ra những hạn chế, sai lầm, khuyết điểm của bản thân để khắc phục, sửa chữa và từ đó có được những nhận thức đúng đắn, sâu sắc hơn, những bài học kinh nghiệm quý giá để đi tới thành công. +Thất bại còn là cơ hội quý giá để con người tôi luyện ý chí, sự kiên trì, nỗ lực của bản thân để không ngừng cố gắng, vươn lên chinh phục mục tiêu, ước muốn của mình. <i>(HS đưa ra dẫn chứng ngắn gọn, phù hợp)</i>	1,0
	d. Điểm cho sự sáng tạo	0,25
	c. Điểm diễn đạt, dùng từ, đặt câu	0,25
2	Cảm nhận đoạn thơ trong đoạn trích “Việt Bắc”- Tố Hữu và từ đó rút ra nhận xét về chất trữ tình - chính trị của thơ Tố Hữu.	
	a.Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận: Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài kết luận được vấn đề.	0,25
	b. Xác định đúng vấn đề nghị luận: cảm nhận đặc sắc nội dung và nghệ thuật của đoạn thơ, từ đó rút ra nhận xét về chất trữ tình - chính trị của thơ Tố Hữu.	0,25
	c. Triển khai vấn đề nghị luận: Có các luận điểm, vận dụng tốt các thao tác nghị luận, kết hợp chặt chẽ lí lẽ và dẫn chứng, đảm bảo cơ bản các nội dung kiến thức sau:	
	- Giới thiệu ngắn gọn về nhà thơ Tố Hữu, bài thơ Việt Bắc (vị trí, hoàn cảnh ra đời), vị trí đoạn thơ: + Tố Hữu là “lá cờ đầu”, nhà thơ trữ tình - chính trị tài hoa nhất của nền văn học cách mạng Việt Nam. Thơ ông giàu tính dân tộc với giọng điệu tâm tình tha thiết, ngọt ngào, dễ đi vào lòng người. + “Việt Bắc” là đỉnh cao trong sự nghiệp thơ ca Tố Hữu, cũng là tác phẩm xuất sắc của thơ ca chống Pháp, được viết vào tháng 10/1954 khi cuộc	0,5

	<p>kháng chiến chống Pháp kết thúc thắng lợi và diễn ra cuộc chia tay lịch sử giữa người kháng chiến và đồng bào Việt Bắc.</p> <p>+ Đoạn thơ là lời của người cán bộ kháng chiến diễn tả nỗi nhớ cảnh và người Việt Bắc qua nhịp điệu bốn mùa tạo thành một bộ tranh tứ bình đặc sắc.</p> <p>- <i>Cảm nhận đoạn thơ:</i></p> <p>+ <i>Về nội dung:</i></p> <p>2 câu mở đầu: diễn tả khái quát nỗi nhớ của người kháng chiến với người Việt Bắc. Nỗi nhớ trực tiếp thể hiện qua động từ “nhớ”, gián tiếp thể hiện qua sự đan cài quán quýt của hai đại từ “mình”, “ta”. Đối tượng của nỗi nhớ là “hoa cùng người”- những gì đẹp đẽ, tinh túy nhất của Việt Bắc. Chữ “cùng” đã nói lên sự hài hòa giữa vẻ đẹp của thiên nhiên và con người Việt Bắc trong nỗi nhớ của người đi.</p> <p>8 câu sau cụ thể hóa nỗi nhớ, đồng thời là bộ tranh tứ bình bằng thơ về vẻ đẹp của thiên nhiên, con người Việt Bắc qua bốn mùa:</p> <p>Bức tranh mùa đông: Cảnh rừng mùa đông được vẽ bằng bút pháp chấm phá với màu đỏ của hoa chuối nổi bật trên nền xanh thâm u của rừng già gợi cảm nhận về một sức sống ấm nóng ẩn tàng trong lòng thiên nhiên. Con người xuất hiện với tư thế đứng trên đỉnh đèo cao, ánh nắng làm lưỡi dao đi rừng lóe sáng, toát lên vẻ đẹp chủ động, hiên ngang, khỏe khoắn.</p> <p>Bức tranh mùa xuân: Cảnh rừng Việt Bắc bừng sáng với sắc trắng tươi mới, tinh khôi của rừng mơ đang “nở”, đang lan dần, tỏa rộng khắp không gian thể hiện một sức sống căng tràn. Con người xuất hiện với công việc lao động quen thuộc, bình dị thể hiện được phẩm chất cần cù, chăm chỉ, khéo léo, tài hoa.</p> <p>Bức tranh mùa hạ: âm thanh rộn rã, náo nức của tiếng ve như đánh thức sắc vàng rực rỡ, tươi sáng của rừng phách là hiện thân cho một sinh lực dồi dào, mãnh liệt trong lòng thiên nhiên. Hình ảnh người con gái xuất hiện với công việc “hái măng” và trạng thái “một mình” vừa thể hiện vẻ đẹp của sự chịu thương chịu khó, nhẫn nại, âm thầm hi sinh của người Việt Bắc vừa tạo cho ý thơ sắc thái tình tứ.</p> <p>Bức tranh mùa thu: Cảnh rừng ban đêm với ánh trăng thanh bình, tươi sáng rọi chiếu khắp nơi xua tan sự thâm lương, ảm đạm vốn có của mùa thu. Ánh trăng “hòa bình” chứa đựng cảm quan lịch sử bởi nó gợi tới thời điểm mùa thu với niềm vui hòa bình: mùa thu của cuộc cách mạng Tháng tám, mùa thu diễn ra cuộc chia tay giữa người kháng chiến và người Việt Bắc... Cảm quan này chi phối trình tự của bộ tranh tứ bình: từ mùa đông tới mùa</p>	<p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p>
--	---	--

	<p>thu là từ đau thương tới ngày vui chiến thắng. Người Việt Bắc hiện lên trên nền cảnh hòa bình ấy không phải với dáng hình, hành động mà với tiếng hát gọi về đẹp tâm hồn nghĩa tình, thủy chung.</p> <p>+ <i>Đánh giá về đặc sắc nghệ thuật:</i></p> <p>Hình thức biểu đạt giàu tính dân tộc (thể thơ, kết cấu đối đáp, đại từ mình - ta trong ca dao được vận dụng sáng tạo).</p> <p>Ngôn ngữ, bút pháp miêu tả vừa có màu sắc cổ điển (bút pháp gọi, vận dụng nghệ thuật tranh tứ bình), vừa có màu sắc hiện đại (con người là trung tâm của bức tranh, phối màu sắc hiện đại, tư ngữ giàu giá trị gọi tả, biểu cảm).</p> <p>- <i>Nhận xét về chất trữ tình - chính trị trong đoạn thơ:</i></p> <p>+ Chất trữ tình - chính trị trong thơ Tố Hữu được hiểu là thơ ông có những rung động chính trị, cảm hứng thơ xuất phát từ đề tài chính trị (những sự kiện lịch sử trọng đại của dân tộc, những vấn đề tình cảm, đạo đức cách mạng) nhưng lại gắn với cảm xúc say mê, nhiệt thành và cách biểu đạt giàu chất trữ tình.</p> <p>+ Biểu hiện của chất trữ tình - chính trị trong đoạn thơ:</p> <p>Viết về nghĩa tình cách mạng, về đạo đức, phẩm chất của người cách mạng với cảm xúc trữ tình: thể hiện qua nỗi luyến nhớ, qua những kỉ niệm đẹp đẽ, thi vị như của đôi lứa yêu nhau.</p> <p>. Cách biểu đạt giàu chất trữ tình: thể thơ lục bát với giọng điệu tâm tình ngọt ngào tha thiết, kết cấu đối đáp với hai đại từ “mình”, “ta” gọi liên tưởng tới cuộc chia ly của đôi lứa trong tình yêu...</p> <p>- <i>Kết luận chung về đoạn thơ:</i></p> <p>+ Thể hiện được nét đặc sắc của phong cách nghệ thuật thơ Tố Hữu.</p> <p>+ Đoạn thơ tái hiện được những kí ức, kỉ niệm đẹp đẽ, thân thương nhất về thiên nhiên, con người Việt Bắc với nỗi nhớ thiết tha. Từ đó, nhà thơ khẳng định, ngợi ca nghĩa tình cách mạng thắm thiết, thủy chung, ngợi ca đất nước tươi đẹp, nhân dân nghĩa tình cũng như tình yêu thương, gắn bó sâu nặng với quê hương cách mạng.</p>	<p>0.5</p> <p>0.25</p> <p>0,5</p> <p>0.25</p>
--	---	---

Người ra đề và soạn đáp án: Đặng Thị Lan Anh